

**EU szintű és hazai
munkaegészségügyi
jogszabályok változásai, és
hatásuk a vegyiparra**

MAVESZ KONFERENCIA

EGER 2018. 10.11.

Dr. Madarász Gyula
szó. ot.
Közigazgatási
Főtanácsadó

Pénzügyminisztérium
Munkavédelmi
Főosztály

Az EU munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos 2014-2020 közötti STRATÉGIÁJA

Az Európai Bizottság MBE stratégiájának célja:

- Biztonságos és egészséges munkakörnyezetet biztosítsa az EU munkavállalói (217 millió) számára.

Részei:

1. EU-s jogszabályok kidolgozása.
2. Prioritások és közös célok meghatározása, a megelőzés holisztikus szemléletének kialakítása.

MUNKAVÉDELEM NEMZETI POLITIKÁJA

A MNP-ban meghatározott főbb feladatok:

5. Munkavédelmi kutatás, fejlesztés

- „A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó, 24 irányelvet alkalmazó, teljes hazai joganyag átfogó értékelése, a meglévő jogszabályok egyszerűsítése.”

A Bizottság közleménye

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2017.1.10.
COM(2017) 12 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

**Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek – Az Európai Unió
munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló jogszabályainak és politikájának
modernizálása**

{SWD(2017) 9 final}
{SWD(2017) 10 final}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó három legfontosabb intézkedés

1. A küzdelem fokozása a foglalkozási eredetű rákos megbetegedések ellen, fokozott iránymutatással és figyelemfelhívással kísért jogalkotási javaslatok révén
2. Vállalkozások támogatása – különös tekintettel a mikrovállalkozásokra és a kkv-kra – a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági szabályoknak való megfelelésben
3. Együttműködés a tagállamokkal és a szociális partnerekkel **az elavult szabályok kivezetése és aktualizálása**, valamint a hatékonyabb és átfogóbb munkahelyi védelem, megfelelőség és végrehajtás biztosításával kapcsolatos erőfeszítések újrapozicionálása érdekében

MUNKAHELYI BIZTONSÁG ÉS EGÉSZSÉGVÉDELLEM

az elavult szabályok kivezetése és aktualizálása

1. „Biológiai tényezők” irányelv – függelékek felülvizsgálata van napirenden. *GMO-k bekerüljenek – e a szabályozás hatálya alá.*
2. „Biztonsági jelzések” irányelv – munkacsoport áll fel.
3. „Hajók fedélzetén történő orvosi ellátás irányelv – *nagyon kicsi hajók.*
4. „Képernyős munkahelyek”???
5. „Védőeszköz irányelv”.

EGYÉNI VÉDŐESZKÖZÖKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOZÁS VÁLTOZÁSAI

1. **2018.április 21-én** hatályba lépett az egyéni védőeszközökről és a 89/686/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló Európai Parlament és a Tanács (EU) **2016/425 rendelete** (2016 március 9.)
  - **30/2018. (II.28.) Korm. Rendelet** *az egyéni védőeszközök megfelelőségét értékelő szervezetek kijelölésének és tevékenysége felülvizsgálatának szabályairól*
  - **4/2018. (II.28.) NGM rendelet**

2. Változik az egyéni védőeszközök kategorizálása:
  - a) kibővül az egyéni védőeszközök köre
    - *hő elleni védelmet szolgáló sütő és fogókesztyűk*
    - *fényvisszaverő vagy fluoreszkáló elemekkel ellátott ruházati cikkek*
  - b) Számos termék II. kategóriából a III. kategóriába kerül
pl. ártalmas .. zaj ellen védelmet nyújtó EVE

A MUNKAHELYEK KÉMIAI BIZTONSÁGÁRÓL SZÓLÓ 25/2000. (IX. 30.) EÜM-SZCSM EGYÜTTES RENDELET MÓDOSÍTÁSA

A 98/24/EK tanácsi irányelv alapján az indikatív foglalkozási expozíciós határértékek negyedik listájának létrehozásáról és a 91/322/EGK, valamint a 2000/39/EK és a 2009/161/EK bizottsági irányelv módosításáról szóló,

2017. január 31-i 2017/164/EU bizottsági irányelv a veszélyes anyagoknak a munkahelyi levegőben megengedett határértékeit módosította, így – az irányelvben meghatározott **2018. augusztus 21-i határidővel** – jogharmonizáció keretében a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló **25/2000. (IX. 30.) EüM-SZCSM együttes rendeletet** kellett módosítani.

Megtörtént a 7/2018 (VIII. 29.) PM rendelettel.

A munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM együttes rendelet módosítása

2017/164/EU bizottsági irányelv, a mellékletében felsorolt **harmincegy vegyi anyagra** vonatkozóan **expozíciós határértéket állapított meg**. Ebből hat vegyi anyagra vonatkozó módosított határértékeket vett fel ugyanezen irányelv mellékletébe. A tagállamoknak az uniós határértékek figyelembevételével kell megállapítaniuk és bevezetniük a mellékletben felsorolt vegyi anyagok nemzeti foglalkozási expozíciós határértékeit.

Az **irányelv 12**, eddig Magyarországon **határértékkel nem szabályozott anyagra állapít meg határértéket**, illetve a Magyarországon betiltott Szén-tetrakloridra (Tetraklór-metánra).

A földalatti bányászat és az alagútfúrás terén a tagállamok legkésőbb 2023. augusztus 21-ig tartó átmeneti időszakot kaptak a **nitrogén-monoxidra, a nitrogén-dioxidra és a szénmonoxidra vonatkozó határértékek** tekintetében.

A munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM együttes rendelet módosítása

Az indikatív foglalkozási expozíciós határértékeken kívül az irányelv olyan megjegyzéseket is tartalmaz a vegyi anyagokra vonatkozóan, amelyek **jelzik a bőrön keresztüli jelentős felszívódás lehetőségét:**

a glicerín-trinitrát, tetraklór-metán (szén-tetraklorid), hidrogén-cianid, metilén-klorid, nitroetán, 1,4-diklór-benzol, metil-formiát, tetraklór-etilén, nátrium-cianid és kálium-cianid esetében. glicerín-trinitrát, tetraklór-metán (szén-tetraklorid), hidrogén-cianid, metilén-klorid, nitroetán, 1,4-diklór-benzol, metil-formiát, tetraklór-etilén, nátrium-cianid és kálium-cianid esetében.

25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM együttes rendelet b: bőrön át is felszívódik. Az ÁK-értékek a veszélyes anyagoknak ezt a tulajdonságát, illetve az ebből származó expozíciót csak a levegőben megengedett koncentrációjuk mértékének megfelelően veszik figyelembe.

A munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM együttes rendelet további módosítása indokolt lenne

Az együttes rendelet módosítását az Európai Unió jogi aktusoknak és a magyar jogszabályoknak való megfelelés pontosítása is szükségessé teszi.

(Nemcsak a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló 98/24/EK tanácsi irányelvvel, hanem a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló 1989. június 12-i 89/391/EGK tanácsi irányelv rendelkezéseivel összhangban kell lennie az együttes rendeletnek.)

Például:

- a kockázatbecslés tartalma, szükségességének esetei és naprakésszé tétele körében,
- a megelőzés, a kockázatkezelés általános alapelveinél valamint a munkavállalókkal és képviselőikkel való együttműködés szabályainak vonatkozásában.

A MUNKAHELYEK KÉMIAI BIZTONSÁGÁRÓL SZÓLÓ 25/2000. (IX.30.) EÜM-SZCSM EGYÜTTES RENDELET

Munkavédelmi törvény	Együttes rendelet
<p>(5) A kockázatértékelés eredményeként a munkáltató felelőssége legalább a következők dokumentálása:</p> <ul style="list-style-type: none"> b) a veszélyek azonosítása; c) a veszélyeztetettek azonosítása, az érintettek száma; d) a kockázatot súlyosbító tényezők; e) a kockázatok minőségi, illetőleg mennyiségi értékelése, f) a szükséges megelőző intézkedések, a határidő és a felelősök megjelölése;	<p>A kockázatbecslést az alábbiak figyelembevételével kell elvégezni</p> <ul style="list-style-type: none"> a) veszély azonosítása, b) az expozíció-hatás (koncentráció/dózishatás) összefüggés elemzése, c) az expozíció becslése, d) a kockázat értékelése: minőségi, illetve mennyiségi jellemzése. <p>(Kbtv. összhangban megelőző intézkedéseket fogantatosít)</p>

JOGSZABÁLY MÓDOSÍTÁS: HATÁRÉRTÉKEK

1.1. Veszélyes anyagok munkahelyi levegőben megengedett ÁK- és CK-értékei, ~~illetőleg eltűrhető MK~~, valamint jellemző tulajdonságai:

a) *megengedett átlagos koncentráció*: a légszennyező anyagnak a munkahely levegőjében egy műszakra megengedett átlag koncentrációja, amely a dolgozó egészségére általában nem fejt ki káros hatást, jelölése: ÁK,

b) *megengedett csúcskoncentráció (rövid ideig megengedhető legnagyobb levegőszennyezettség)*: a légszennyező anyagnak egy műszakon belül az 1-3. pontokban foglaltak szerint megengedett, az ÁK értéket meghaladó legnagyobb koncentrációja (az ÁK- és CK-értékre vonatkozó követelményeknek egyidejűleg kell teljesülniük), jelölése: CK,

~~c) *maximális koncentráció*: a műszak során eltűrt legmagasabb koncentráció, jelölése: MK, a maximális koncentrációban végzett munka esetében a dolgozó teljes munkaképes élete során (18-62 évig) a potenciális halálos kimenetelű — egészségkárosító — kockázat — (rosszindulatú — daganatos megbetegedés kockázata) $\leq 1:10^5/\text{év}$ (10 mikrorizikó/év).~~

ÚJ BIOLÓGIAI EXPOZÍCIÓS (HATÁS) MUTATÓK

Vegyianyag	Biológiai expozíciós (hatás) mutató
Aceton	Aceton
	n-butanol (hidrolízis után)
Metil butil-ke-ton	2,5-hexán-dion (hidrolízis után)
Metilénklorid	Metilénklorid
Metil-etil-ke-ton	Metil-etil-ke-ton
Metil-izo-butil-ke-ton	Metil-izo-butil-ke-ton
MOCA	MOCA
Szendiszulfid	TTCA
Tetrahidrofurán	Tetrahidrofurán

BENZOL

Benzol módosul h.é. 3,25 mg/m³ bőr (3250 µg/ m³)

Bőrrel való érintkezés útján jelentősen hozzájárulhat a teljes test terheléséhez.

BENZIN BENZOLJA

- Benzinben 1tf% benzol lehet
- Rákkeltő keverék (0,1tf% határ)

Környezeti monitorozás:

2009/126 EK irányelv:

II. fázisú benzingőz visszanyerő rendszer kialakítása

Elegendőnek tűnik benzinkút típusonként elvégezni a mérést.

Biológiai monitorozás:

- *t,t mukonsav: 1,5 mg /g kreatinin v.*
- *1,2 mikromol/mmol kreatinin kerekített érték*
- **800 µg/ m³ levegő érték felett használható**

*Eger, 1961. október 13.
Észak-Magyarország legkorszerűbb benzinkútjának töltőállomása.
MTI Fotó: Fehérváry Ferenc*

A MUNKAHELYEK KÉMIAI BIZTONSÁGÁRÓL SZÓLÓ 25/2000. (IX. 30.) EÜM-SZCSM EGYÜTTES RENDELET MÓDOSÍTÁSA RÁKKELTŐ ANYAGOK

A jövőben az Együttes Rendelet foglalkozási expozíciós határértékekre vonatkozó mellékleteinek további módosítására lesz szükség, mivel a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló **2004/37/EK irányelv felülvizsgálata** is folyamatban van, amely többek között új határértékeket fog meghatározni.

2004/37/EK irányelv felülvizsgálata

Az Európai Bizottság 2017. január 10-én tette közzé a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló **2004/37/EK irányelv módosítására irányuló javaslatát.**

A Bizottság olyan uniós szabályozás bevezetésére tesz javaslatot, amely az európai szerepvállalók kiemelt érdeklődésére tart számot és **az érintettek részben eltérő érdekei között kíván egyensúlyt teremteni.**

Célja, hogy a munkavállalók egészségének védelme érdekében **jobbá és egyértelműbbé tegye a jelenlegi jogi környezetet** azáltal, hogy csökkenti a munkavállalók rákkeltő vegyi anyagoknak és mutagéneknek való munkahelyi kitettségét, és emellett kiegyenlítettebb feltételek kialakulását segíti elő a gazdasági szereplők számára.

2004/37/EK IRÁNYELV FELÜLVIZSGÁLATA

2017. december 12-én hirdették ki az Európai Unió Hivatalos Lapjában a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról szóló, [2017/2398 európai parlamenti és tanácsi irányelvet](#) (1. csomag).

2004/37/EK IRÁNYELV MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ, 2017/2398 EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV

- a **kristályos szilícium-dioxid** munkafolyamatok során keletkező, belélegezhető porával való **expozíciót magában foglaló munka felvétele** az irányelv I. mellékletébe és a megfelelő **határérték megállapítása** a III. mellékletben;
- további **13 rákkeltő anyag** (keményfaporok, króm(VI)-vegyületek, tűzálló kerámiaszálak, benzol, vinil-klorid monomer, etilén-oxid, 1,2-epoxipropán, akrilamid, 2-nitropropán, o-toluidin, 1,3-butadién, hidrazin, brómetilén) határértékeinek megállapítása a III. mellékletben;
- a **keményfaporokra** és a **vinil-klorid** monomerre megállapított határértékek felülvizsgálata a rendelkezésre álló frissebb tudományos és műszaki adatok fényében.

2004/37/EK IRÁNYELV MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ, 2017/2398 EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV

A javaslat a mikrovállalkozások és a kkv-k vonatkozásában nem irányoz elő enyhébb szabályrendszert. Ennek az az oka, hogy a rákkeltő anyagoknak és mutagéneknek való foglalkozási expozíció jelentette kockázatok megszüntetésére, illetve minimalizálására irányuló kötelezettség alól a kkv-k az irányelv szerint sem kaptak felmentést.

A vállalkozások számára azért lenne kedvező, ha az egész EU-ra érvényes határértékeket vezetnének be, mert a javaslat szerint a cégek támogatást kapnának azon költségeik fedezéséhez, amelyek ki nem fizetése hosszú távon az előírások be nem tartása esetén rontaná üzleti kilátásaikat.

A szóban forgó anyagok határértékeinek uniós szinten történő megállapítása megszüntetné a versenytorzulást azon cégek között, melyek különféle nemzeti határértékeket alkalmazó tagállamokban tevékenykednek. A javaslat valószínűleg nem lesz jelentős hatással az uniós cégek külső versenyképességére sem.

AZ ANYAG NEVE	HATÁRÉRTÉKEK() 2017/2398 európai parlamenti és tanácsi irányelv			Magyar határtérték (mg/m3)-25/2000. (IX.30.) EüM-SzCsM együttes rendelet
	mg/m ³ ()	ppm ()	f/ml()	mg/m ³ ()
Keményfaporok	2 átmeneti 3	–	–	5
Króm(VI)-vegyületek, melyek az irányelv 2. cikke a)pontjának i.alpontja értelmében rákkeltő anyagnak minősülnek (krómként kifejezve)	0,005 átmeneti: 0,010 és 0,025	–	–	0,05 mg/m ³ az oldható és 0,01 mg/m ³ a kevésbé oldható vegyületek esetén
Tűzálló kerámiaszálak, melyek az irányelv 2. cikke a) pontjának i. alpontja értelmében rákkeltő anyagnak minősülnek	–	–	0,3	1 rost/cm ³
A kristályos szilícium-dioxid belélegezhető pora	0,1	–	–	0,15
Benzol	3,25	1	–	3
Vinilklorid monomer	2,6	1	–	7,77
Etilén-oxid	1,8	1	–	1,8
1,2-epoxipropán	2,4	1	–	5,5
Akrilamid	0,1	–	–	0,03
2-nitropropán	18	5	–	18
o-toluidin	0,5	0,1	–	0,5
1,3-butadién	2,2	1	–	1
Hidrazin	0,013	0,01	–	0,13
Brómetilén	4,4	1	–	22

ANYAG NEVE ÉS AZ ÁLTALA OKOZOTT DAGANAT EXPONÁLTAK SZÁMA AZ EU-BAN

Anyag neve	Daganat	munkavállalók száma
2-nitropropán	Májdaganatok	51 400
Akrilamid	Hasnyálmirigy rák	54 100
Króm(VI)vegyületek	Tüdőrák és orrüregrák	916 000
Keményfaporok	Orrüreg- és orr-garatüreg rák	3 333 000
Hidrazin	Tüdőrák és vastagbélrák	2 124 000
Belélegezhető kristályos szilícium-dioxid (RCS)	Tüdőrák, szilikózis	5 300 000
Tűzálló kerámiaszálak (RCF)	A légzőszervek károsodása, bőr- és szemirritáció, esetleg tüdőrák	10 000
Vinilklorid monomer (VCM)	Angioszarkóma májsejtrák	15 000

A FOGLALKOZÁSI EREDETŰ RÁKKELTŐ ANYAGGAL VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEK BEJELENTÉSÉNEK 2012-2017KÖZÖTTI ADATAI

Megnevezés	2013	2014	2015	2016	2017
Rákkeltő anyaggal végzett tevékenységet bejelentő munkáltatók száma	1 478	1 428	1 362	1 379	1655
„Változást bejelentő” munkáltatók száma	615	549	576	491	536
A tárgyévi bejelentések alapján a rákkeltő expozícióban dolgozók száma (fő)	20 842	19 952	17 182	22 150	22024
A tárgyévben bejelentést tevő munkáltatóknál kezdeményezett munkavédelmi ellenőrzések száma	351	401	217	214	190

EU 15 – ben 138 514 634 munkavállalóból 32 219423 munkavállaló **23% dolgozott rákkeltő expozícióban.**(2010 Eurogip)

EXPONÁLTAK SZÁMA A FOGLALKOZÁS-EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLATOK JELENTÉSE ALAPJÁN

Vegyí anyagok megnevezése	Exponáltak száma
benzol	6 319
etilénoxid	393
krómvegyületek	2 113
tüdőfibrózist okozó porok	3 787
vinil-klorid	318
rákkeltő vegyi anyagok (külön jogszabályban meghatározott rákkeltő anyagok, amelyek e listán nem szerepelnek)	7 681

BELÉLEGEZHETŐ KRISTÁLYOS SZILÍCIUM-DIOXID

A kristályos szilícium-dioxid belélegezhető porának rákkeltő hatása **kellően bizonyított**. A rendelkezésre álló információk, köztük a tudományos és műszaki adatok azt mutatják, hogy a kristályos szilícium-dioxid belélegezhető porára vonatkozóan határértéket kell megállapítani. **0,1 mg/ m³ Belélegezhető frakció.**

A kristályos szilícium-dioxid munkafolyamat során keletkező belélegezhető pora nem tartozik az 1272/2008/EK rendelet (CLP) szerinti osztályozás hatálya alá.

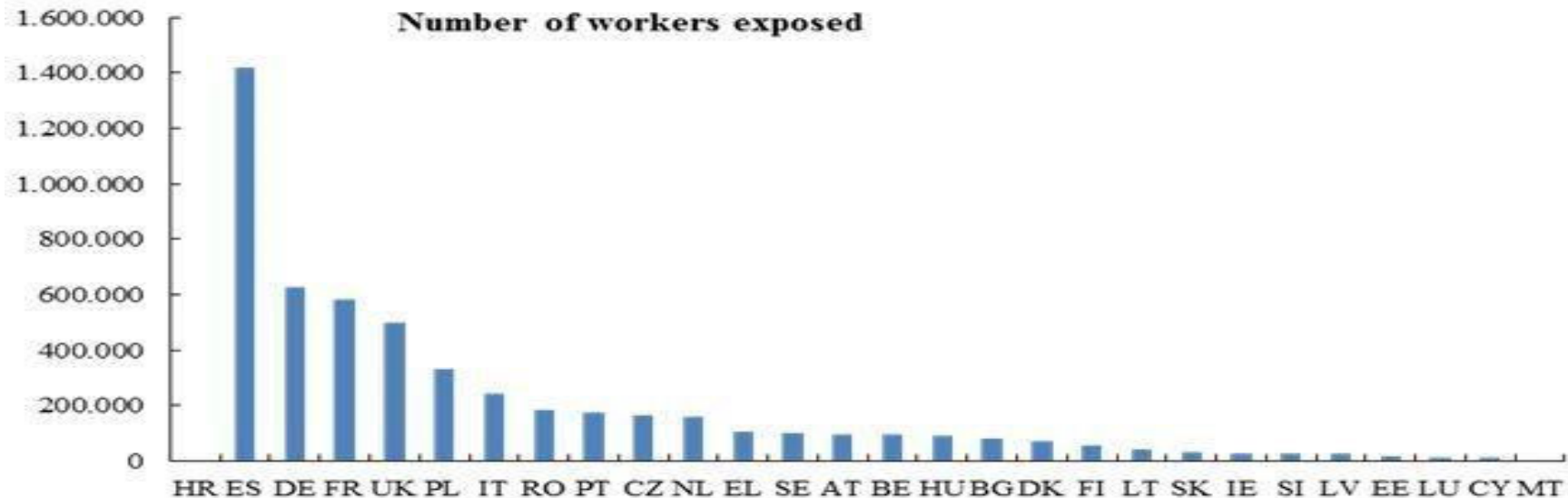
*Ezért indokolt a kristályos szilícium-dioxidnak munkafolyamat során keletkező belélegezhető porával történő expozíciót magában foglaló munkát felvenni a 2004/37/EK irányelv I. mellékletébe, valamint olyan határértéket megállapítani a kristályos szilícium-dioxid belélegezhető porára („belélegezhető frakció”) vonatkozóan, amely – különösen a kitett munkavállalók számára tekintettel – **felülvizsgálat tárgyát képezi.***

BELÉLEGEZHETŐ KRISTÁLYOS SZILÍCIUM-DIOXID

Az Európai Unió foglalkozási expozíciós határértékeket megállapító tudományos bizottságának (SCOEL) ajánlása (SUM DOC 94 végső) 2003 júniusában lépett életbe.

Az ajánlás főbb következtetései szerint:

A belélegezhető kristályos szilícium-dioxid emberi szervezetre gyakorolt legfőbb hatása a szilikózis. Elegendő tudományos bizonyíték áll rendelkezésre annak megállapításához, hogy a tüdőrák relatív kockázata megnő a szilikózisban szenvedő személyeknél (a szilikózisban nem szenvedő alkalmazottakkal szemben, akik a kőfejtőkben és a kerámiaiparban ki vannak téve a szilícium-dioxidos por belélegzésének). Következésképpen, a szilikózis kialakulásának megelőzésével a rák kialakulásának kockázata is csökkenthető.

KEMÉNYFAPOR

A foglalkozási vegyianyag-expozíciós határértékekkel foglalkozó tudományos bizottság és a Nemzetközi Rákkutatási Ügynökség által javasoltak szerint **a keményfaporok és a puhafaporok közötti különbségtételt az említett mellékletben foglalt határértékek tekintetében tovább kell vizsgálni.**

Nagyon gyakori az egynél több fafajtának való kitettség, ami nehezíti a különböző fafajtáknak való kitettség vizsgálatát.

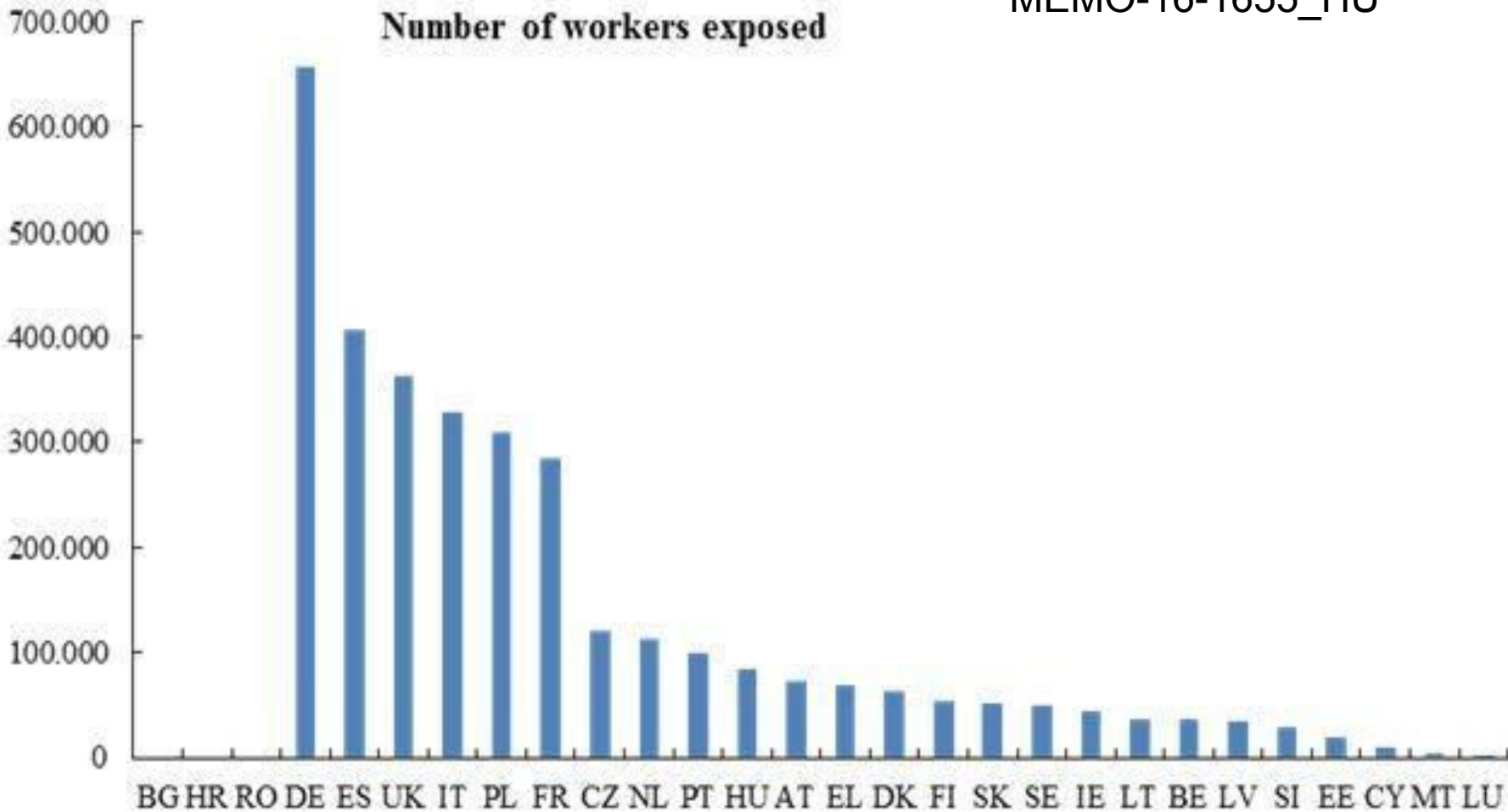
A keményfaporoknak és puhafaporoknak való kitettség általános a munkavállalók körében az Unióban, és az **légzési problémákat és légzőszervi betegségeket okozhat**, legsúlyosabb egészségügyi következménye pedig az **orr és orrmelléküreg rosszindulatú daganatos megbetegedésének kockázata.** Ezért elő kell írni, hogy **keményfaporok és más faporok keveréke esetén a keményfaporok mellékletben foglalt határértékét kell alkalmazni az adott keverékben lévő valamennyi fapor tekintetében.**

Határérték $2\text{mg}/\text{m}^3$ Belélegezhető frakció: ha a keményfaporok más faporokkal keverednek, a határértéknek a keverékben jelen lévő minden faporra vonatkoznia kell.

Átmenetileg $3\text{mg}/\text{m}^3$ 2023.01.17-ig

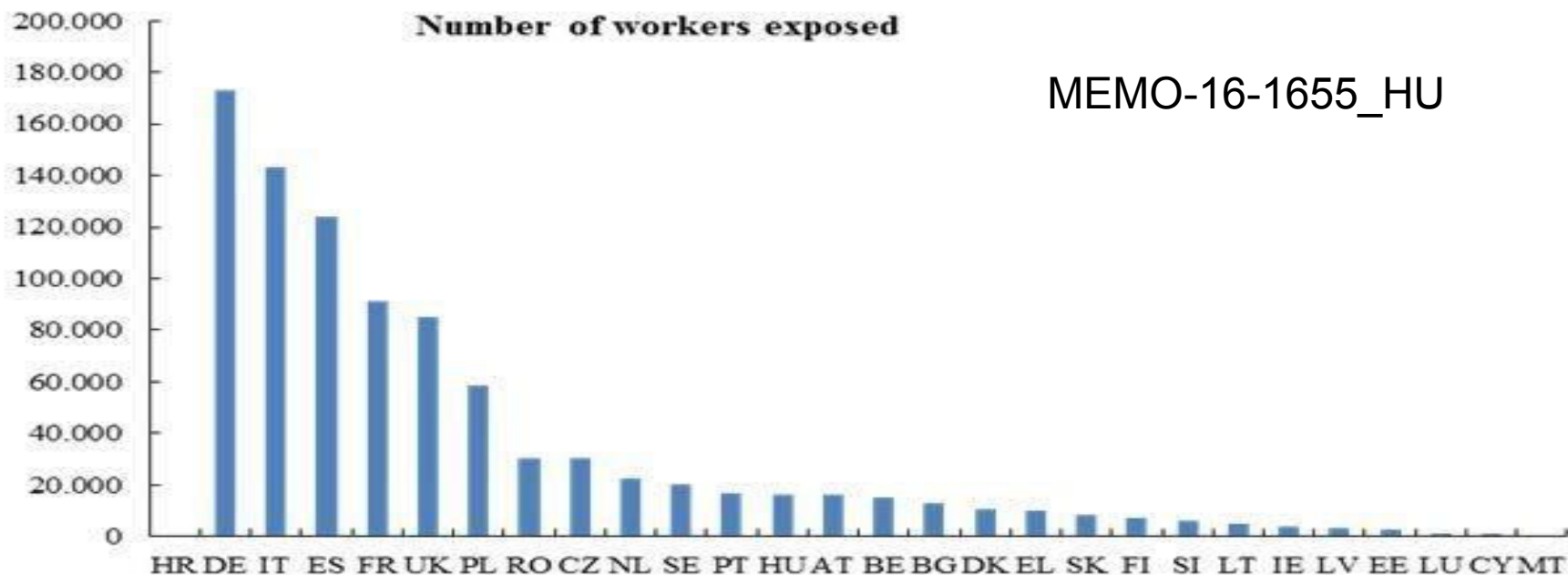
FAPORRAL EXPONÁLTAK SZÁMA AZ EU-BAN

MEMO-16-1655_HU

KRÓM (VI)-VEGYÜLETEK

A króm (VI)-vegyületek tekintetében a $0,005\text{mg}/\text{m}^3$ -es határérték valószínűleg nem megfelelő, és rövidtávon több ágazatban is *nehezen teljesíthetőnek* bizonyulhat. Ezért *átmeneti időszakot kell bevezetni*, amely időszakban a $0,010\text{mg}/\text{m}^3$ határértéket kell alkalmazni. Azon egyedi helyzeteket illetően, amelyekben a *munkavégzés füstképzéssel járó hegesztési és plazmavágási folyamatokhoz*, illetve ezekhez hasonló munkafolyamatokhoz kapcsolódik, az említett átmeneti időszakban, az átmeneti időszak lejártát követően pedig $0,005\text{mg}/\text{m}^3$ -es határértéke $0,025\text{mg}/\text{m}^3$ -est kell általánosan alkalmazni.

A 2004/37/EK irányelv 14.cikk a következőképpen módosul:

„(1) A tagállamok a nemzeti joggal vagy gyakorlattal összhangban megállapítják az olyan munkavállalók vonatkozó egészségügyi felülvizsgálatának végrehajtására vonatkozó rendelkezéseket, akiknél a 3. cikk (2) bekezdésében említett értékelés eredményei az egészséget vagy a biztonságot veszélyeztető kockázatot tárnak fel.

A munkavállalók egészségügyi felülvizsgálatáért felelős orvos vagy illetékes hatóság jelezheti, hogy az érintett munkavállalót az egészségének megőrzéséhez szükségesnek vélt ideig a kitétség megszűnése után is egészségügyi felülvizsgálatnak kell alávetni.”;

A 2004/37/EK irányelv 14.cikk a következőképpen módosul:

„(8) Minden olyan **rákos megbetegedést jelenteni kell** az illetékes hatóságnak, amely a nemzeti jog vagy gyakorlat értelmében a **munkavégzés során rákkeltő anyagnak vagy mutagénnek való kitettség következménye.**

A tagállamoknak a 89/391/EGK irányelv 17a. cikke szerinti, a Bizottságnak benyújtott jelentéseikben figyelembe kell venniük az e bekezdés szerinti információkat.”

2004/37/EK IRÁNYELV MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ, 2017/2398 EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV

A javasolt megoldás végrehajtása esetén kevesebb lenne a rákos megbetegedés és csökkenne a munkavállalók veszélyes anyagoknak való expozíciójából származó gazdasági teher.

A **kristályos szilícium-dioxid belélegezhető pora**: a javasolt 0,1 mg/m³ határérték révén **2069-ig 99 ezer esetben lesz megelőzhető a rák**, aminek az egészségügyi megtakarítások szintjén jelentkező összesített haszna 34 milliárd és 89 milliárd EUR közé tehető;

A keményfapor: a 3 mg/m³ határérték számszerűsített haszna az **egészségügyi kiadások megtakarítása** terén összesen 12–54 millió EUR;

Attól is **megtakarítások várhatók**, ha valamennyi króm(VI)-vegyület vonatkozásában bevezetik a 0,025 mg/m³ expozíciós határértéket.

2004/37/EK IRÁNYELV MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ, 2017/2398 EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV

A 2017/2398 európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti követelmények **nemzeti jogba történő átültetésének határideje 2020. január 17.**, ugyanakkor az irányelv melléklete **átmeneti időszakot tesz lehetővé** a keményfaporokra és a króm(VI)-vegyületekre vonatkozó határértékek tekintetében.

- *keményfaporok esetében a határérték 3 mg/m^3 2023. január 17-ig,*
- *a króm(VI)-vegyületek vonatkozásában $0,010 \text{ mg/m}^3$ 2025. január 17-ig,*
- *a króm(VI)-vegyületek vonatkozásában a füstképzéssel járó hegesztési és plazmavágási folyamatokra, illetve az ezekhez hasonló munkafolyamatokra vonatkozóan $0,025 \text{ mg/m}^3$ 2025. január 17-ig.*

2017/2398 EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV ÁTÜLTETÉSE

A 2017/2398 európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetéséhez az alábbi nemzeti jogszabályok módosítása szükséges:

- a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló **26/2000. (IX. 30.) EüM rendelet**;
- a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló **25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM együttes rendelet**. (E rendelet 1-2. sz. melléklete tartalmazza a rákkeltő/mutagén anyagokra vonatkozó foglalkozási expozíciós határtértékeket.)

BIZOTTSÁG AZ MÁSODIK MÓDOSÍTÓ CSOMAGJA

A Bizottság az első módosító csomagot követően, **további 7 (plusz egy) rákkeltő anyag** vonatkozásában határértékek és/vagy „bőr” megjegyzés megállapítását javasolja.

A hatásvizsgálat becslései szerint ez **legalább 4 millió munkavállaló fokozott védelmét eredményezné** és világosabbá tenné a helyzetet a munkaadók és a jogalkalmazók számára.

TRIKLÓR-ETILÉN

Triklór-etilén

A Bizottság javaslatának elfogadását követően a magyar szabályozás jelentős szigorítására kerülne sor, ugyanis a jelenlegi hazai határérték a javaslatban szereplő határérték ötszöröse az átlagos koncentráció, és több mint háromszoros a csúcskoncentráció vonatkozásában.

Az irányelv-javaslat III. mellékletre vonatkozó anyagai közül Magyarországon a triklór-etilén felhasználása a legelterjedtebb. A vegytisztítás, zsírolás területén használt anyag határérték-szigorítása esetén korszerűbb berendezések beszerzése (pl. zárt rendszerek alkalmazása), vagy alternatív, főként magasabb árfekvésű helyettesítő készítmények alkalmazása válhat szükségessé. A változás elsősorban a KKV szektort érintheti érzékenyen. Munkaegészségügyi szempontból a javasolt határértéket Magyarország tudományosan megalapozottnak, és indokoltnak tartja, nemcsak a rákkeltő hatás, de a célszervi toxicitás (vese és máj károsodás) kivédése érdekében is. Belgiumban, Dániában, Franciaországban, és Lengyelországban már a javasolt határérték van érvényben.

BIZOTTSÁG HARMADIK MÓDOSÍTÓ CSOMAGJA (TÖBBSZÖR MÓDOSULT)

A megvizsgált rákkeltő anyagok közül a fennmaradó öt rákkeltő anyag:

- **dízelmotorok kipufogógáza,**
- a gumigyártás során keletkező porok és füstök,
- berillium és szervetlen berillium vegyületek,
- a 2,2'-diklór-4,4'-metilén-dianilin (MOCA),
- valamint a hexaklór-benzol.

A rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv módosítása általi fellépésre jelenleg várni kell jogi megfontolások, illetve a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottságon belüli nézetkülönbségek miatt.

DÍZELMOTOR-KIPUFOGÓGÁZOK

- A vártnak megfelelően a legrészletesebb vita a dízelmotorok kibocsátási gázaira vonatkozó módosító javaslatok tekintetében bontakozott ki.
- A Nemzetközi Rákkutatási Ügynökség (amely a Nemzetközi Egészségügyi Szervezethez tartozik) 2012-ben az emberre rákkeltő hatásúnak minősítette a dízelmotor-kipufogógázokat. Az IARC 2012-es rákkeltő osztályozása a régi típusú motorok kibocsátására vonatkozik. Az új motorokra nézve még nem állhatott rendelkezésre elegendő adat.
- A tanácsadó bizottság a régi és az új típusú dízelmotorok közötti különbségtételt javasolja,
- Az I. mellékletbe fel kell venni azokat a munkákat, amelyek ilyen kipufogógázoknak való kitettséget foglalnak magukban, továbbá a III. mellékletben elemi szén alapján számított $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ ($0,05\text{mg}/\text{m}^3$) értékben kell megállapítani a foglalkozási expozícióra vonatkozó határértéket. Ezt a tudományos közösség által széles körben elfogadott markert használják többek között Ausztriában, és más tagállamok – például Németország és Hollandia – is használhatnák arra, hogy rögzítsék a dízelmotor-kipufogógázok kibocsátására vonatkozó határértéküket.

BIZOTTSÁG HARMADIK MÓDOSÍTÓ CSOMAGJA

- **Kadmium és szervesetlen vegyületei** : A jelenlegi magyar MK (maximális koncentráció) érték 15-50-szerese az ajánlott TWA értéknek – amely egyezik a SCOEL által megállapított („Health-based”) TWA értékkel – és még a hétéves átmeneti időszakra ajánlott értéknek is kb. négyszerese.
- **Berillium és szervesetlen berilliumvegyületek**: A jelenlegi magyar MK-érték 10-szerese az ajánlott TWA értéknek, amely a SCOEL által megállapított STEL értékkel egyezik, és kb. háromszorosa az ötéves átmeneti időszakra ajánlott értéknek.
- **Formaldehid**: A tervezet alapján a jelenlegi magyar 0,6 mg/m³ ÁK (TWA) érték durván felére csökkentendő, a CK (STEL) érték kissé növelhető. (Átmeneti időszak az egészségügyben?)
- **4,4'-metilén-bisz(2-klór-anilin)**: Magyar határérték jelenleg nincs, a javasolt TWA érték megfelel az ECHA/RAC által számítottnak.
- **Az arzénsav és sói, valamint szervesetlen arzénvegyületek**: A jelenlegi magyar 0,01 mg/m³ MK-érték megfelel a tervezetben ajánlott TWA-nak.

STEL: Rövid távú expozíciós határérték

TWA: Nyolccórás referenciaidőre vonatkoztatott idővel súlyozott mért vagy számított átlag

SCOEL Foglalkozási Vegyi anyag-expozíciós Határértékekkel Foglalkozó Tudományos bizottság

ELSŐDLEGES A MEGELŐZÉS

A foglalkozási eredetű daganatos megbetegedések számának csökkentése érdekében 2016. május 25-én hat európai szervezet aláírt egy egyezményt, amely értelmében önkéntes akcióprogram segítségével növelik a rákkeltő anyagok munkahelyi expozíciójából eredő kockázatokkal kapcsolatos tudatosságot és segítik a helyes gyakorlatok cseréjét.

A résztvevő partnerek:

- az Osztrák Szövetségi Munkaügyi, Szociális és Fogasztóvédelmi Minisztérium
- BUSINESSEUROPE (európai munkáltatók)
- az Európai Munkavédelmi Ügynökség (EU-OSHA)
- az Európai Bizottság
- az Európai Szakszervezetek Szövetsége
- a Holland Szociális és Foglalkoztatási Minisztérium.
-

Az egyezmény aláírói összeállították a 2016-tól 2019-ig tartó program ütemtervét (ROADMAP).

<https://roadmaponcarcinogens.eu/about/the-roadmap/>

<https://osha.europa.eu/en/themes/dangerous-substances/carcinogens/carcinogens-background-roadmap.pdf>

„A kialakult betegséget kezelni olyan, mintha az ember akkor kezdene kutató építést, amikor már megszomjazott.”

(kínai közmondás)

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket !**